

stree
groep

Ridderhof

Economische Visie Gemeente Westerkwartier

Stakeholders-sessie

Evert-Jan de Kort, Gijs Giesen en Julia Bloem
19 juni 2025

Agenda

12:15 – 12:30 Inloop

12:30 – 12:40 Welkom door wethouder Richard Lamberst

12:40 – 13:15 Lunch

13:15 – 13:35 Economische foto Westerkwartier (Evert-Jan de Kort, Stec)

13:35 – 13:45 Ruimte voor 'prangende vragen'

13:45 – 14:30 Klaag- en jubelmuur economisch Westerkwartier

14:30 – 15:30 Gesprek in thematafels

15:30 – 15:50 Kort rondje 'highlights' langs de tafels

15:50 – 16:00 Vervolg en afsluiting

Westerkwartier economisch in beweging

Gemeente Westerkwartier blijft zich verder ontwikkelen 'Economisch gezien zijn wij de draaischijf van Noord-Nederland'

GEPLAATST OP 15 NOVEMBER 2024

© 18 december 2024

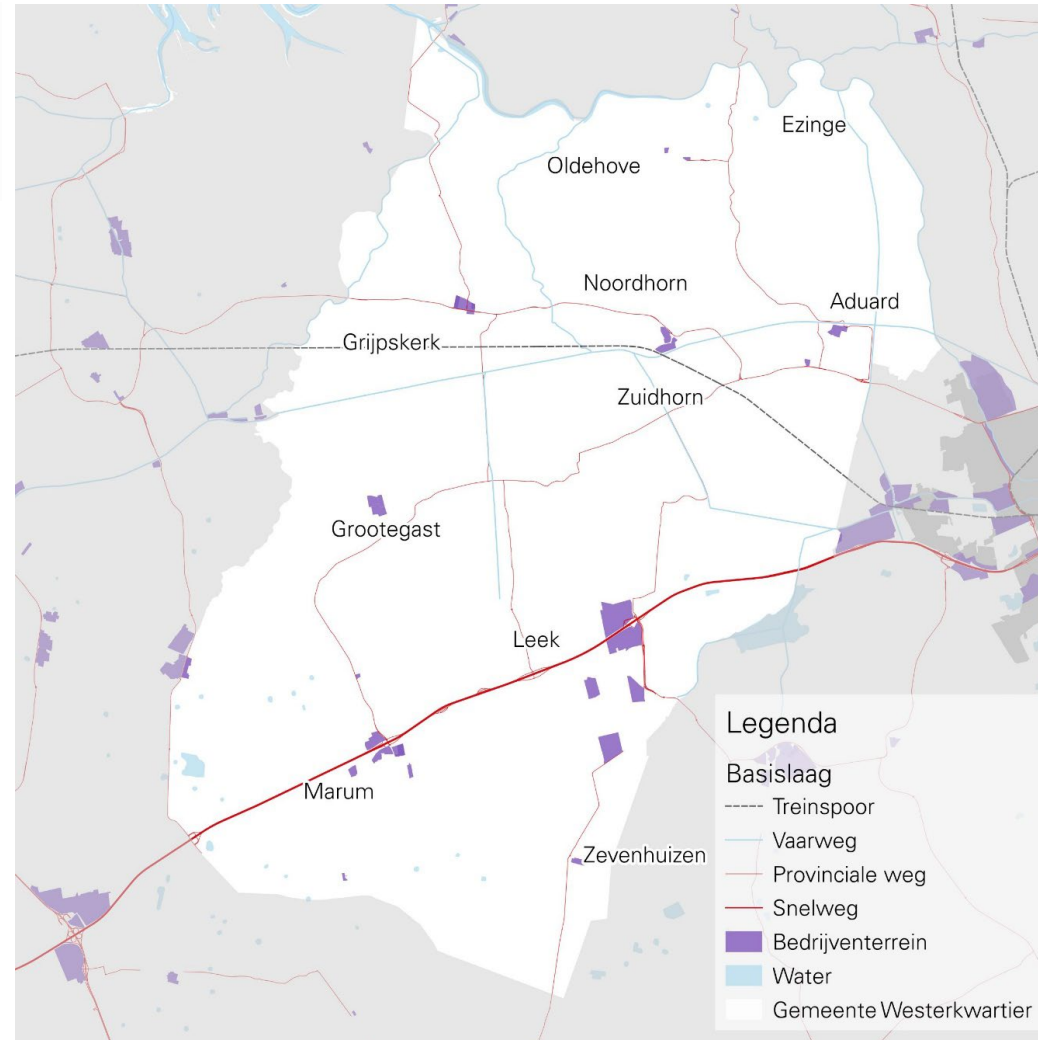
Provincies ondersteunen meer boeren met Regeling Reductie Stikstofuitstoot

Provincie – De provincies Groningen, Fryslân en Drenthe hebben besloten om budget in de Regeling Reductie Stikstofemissie Noord-Nederland te verschuiven....

© 15 februari 2025

Wereldwinkel aan de Tolberterstraat in Leek sluit na 32 jaar definitief haar deuren

Leek – Na 32 jaar sluit de Wereldwinkel in Leek definitief de deuren. De winkel, gevestigd aan de Tolberterstraat, kampt...

LEEGSTAND

Van de groentezaak tot de lunchroom. Steeds meer winkels in Leek sluiten de deuren. 'De ziel van een dorp verdwijnt'

In samenwerking met gemeente Westerkwartier 19/11/2024 14:07 Duurzaam / Circulaire economie, Energieland

Westerkwartier wil economische zone langs A7 uitbreiden

Maar ook de regio!

ECONOMISCHE AGENDA SAMEN WERKEN

ONS
NIJ BEGUN
MAKEN WE SAMEN

13 juni 2025

De Economische Agenda heeft vijf doelen:

1. Het stimuleren van een toekomstbestendige economie in een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.
2. Het verdienvermogen van de regio verhogen en het bevorderen van ondernemerschap.
3. Meer talent ontwikkelen, dit talent beter benutten en aan de regio binden.
4. Meer kennis uit de regio verzilveren.
5. Versterken van ons regionale zelfbewustzijn en imago.

Miljoenen uit Nij Begun voor toekomst Groningen en Noord-Drenthe: definitieve sociale en economische agenda's vastgesteld

14 juni 2025 11:22 Leestijd: 2 minuten om te lezen AA

Economische agenda richt zich op toekomstbestendige banen

De economische agenda moet de regionale economie versterken en toekomstbestendig maken. Er wordt geïnvesteerd in onderwijs, arbeidsmarkt, innovatie, ruimte voor bedrijven, digitalisering en profilering van de regio. Daarnaast komt er specifieke aandacht voor vijf belangrijke sectoren: duurzame energie, gezondheid, landbouw, industrie en vrijetijdseconomie.

Het doel is om zo meer werkgelegenheid te creëren, talent in de regio te behouden en de economie verder te verduurzamen.

Welke economie past bij Westerkwartier?

Wat moeten gemeente Westerkwartier, ondernemers
en andere belanghebbenden daarvoor doen (acties)?

Wat zijn we
economisch? Wat
komt op ons af?

Wat willen we zijn
economisch? Hoe
komen we daar?

**Economisch
Westerkwartier 2024**

**Economisch
Westerkwartier 2035**

- 1 Kick-off
- 2 Economische foto

- 3 Consultatieronde I:
bepalen accenten,
agenderen thema's

- 4 Toekomst-
scenario's:
mengpaneel van
economisch
Westerkwartier

- 5 Consultatieronde II:
Kiezen & uitwerken
visie en ontwikkel-
programma

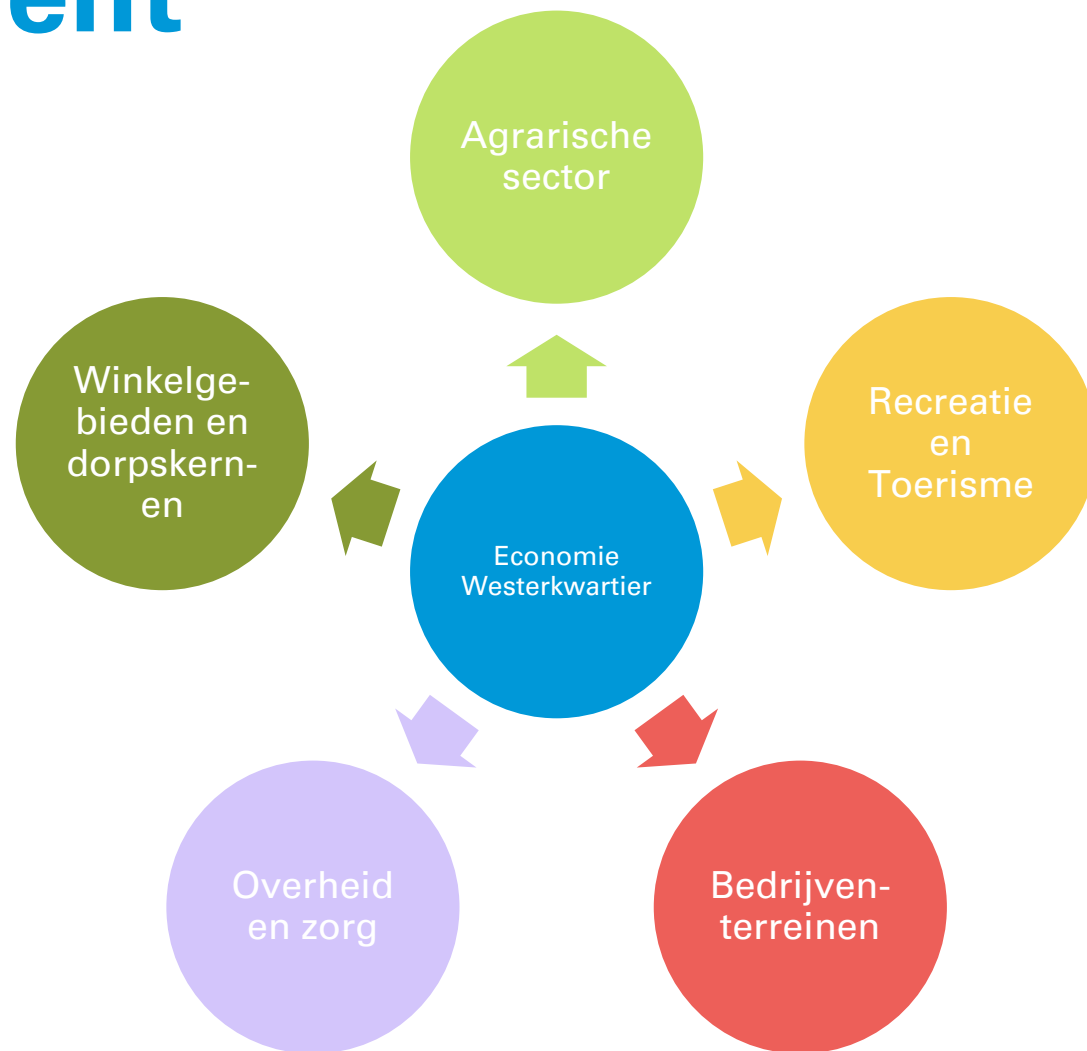
- 6 Economische visie
Westerkwartier &
ontwikkelprogramma

Omgevingsvisie als startpunt

De vier integrale ambities van Westerkwartier:

1. Verbonden met de omgeving, verbonden met elkaar
2. Een toekomstbestendig Westerkwartier voor jong en oud
3. Een bedrijvig en innovatief Westerkwartier in een sterke regio
4. Een gastvrije, aantrekkelijke niet-stedelijke woongemeente

De economische visie als integraal document

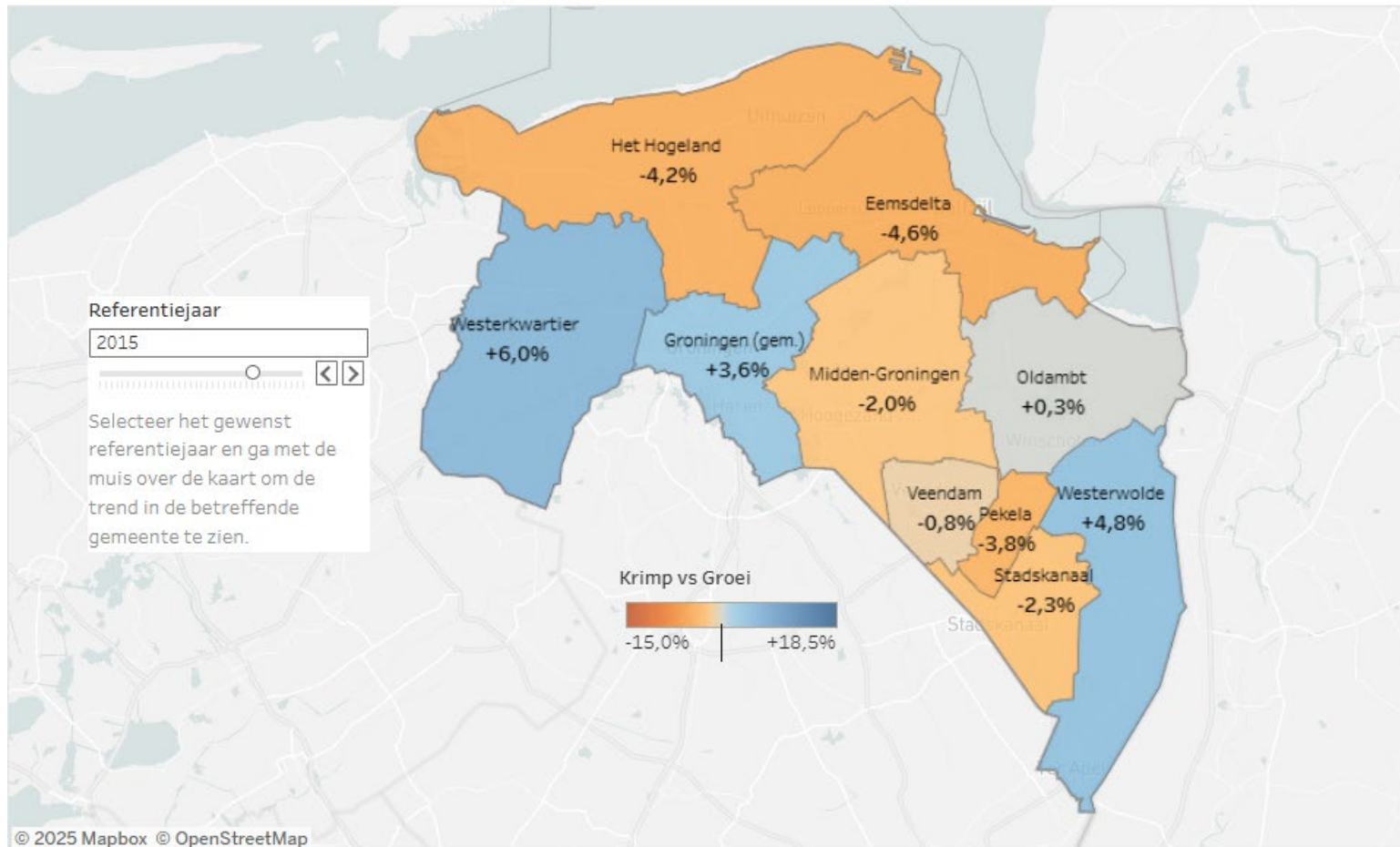

Wat valt op aan economisch Westerkwartier?

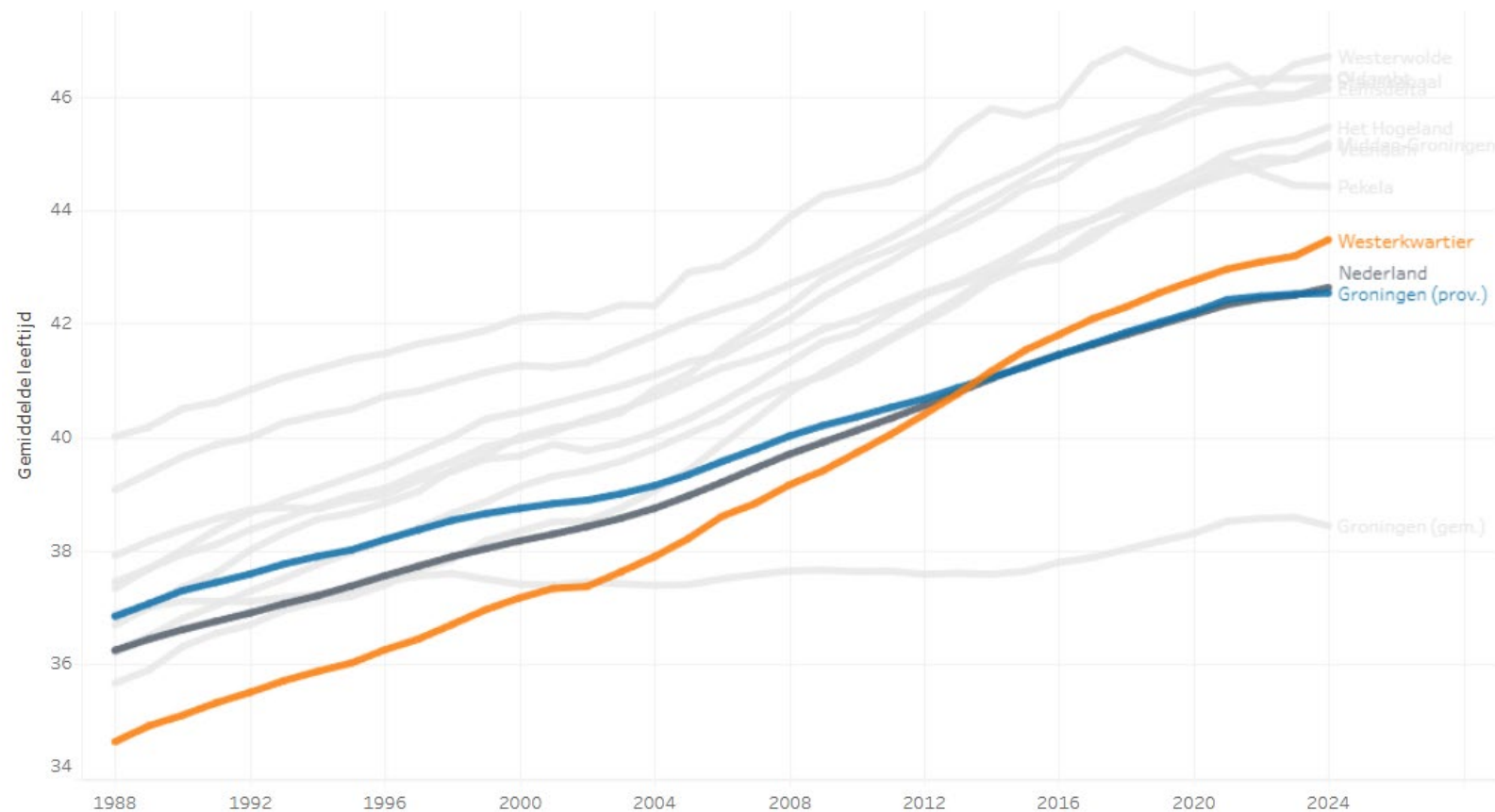
Jong, groeiend en groot: snelste stijger in provincie Groningen

Bevolkingsontwikkeling per gemeente
Verskil aantal inwoners 2025 t.o.v. 2015

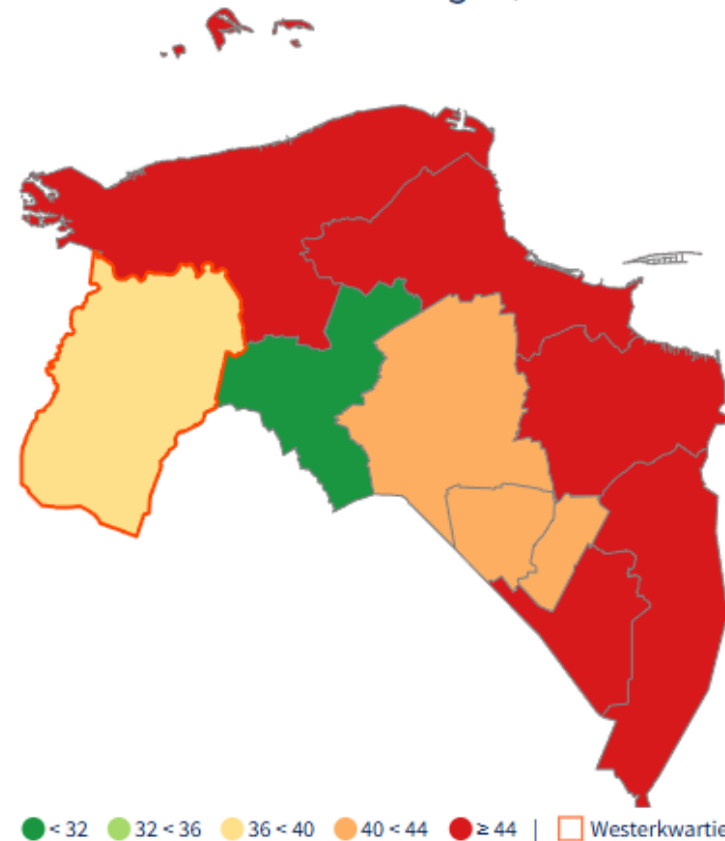
Maar vergrijzing en 'stabilisatie' slaat toe

Gemiddelde leeftijd van het aantal inwoners voor **Westerkwartier**, Nederland, de provincie en de rest

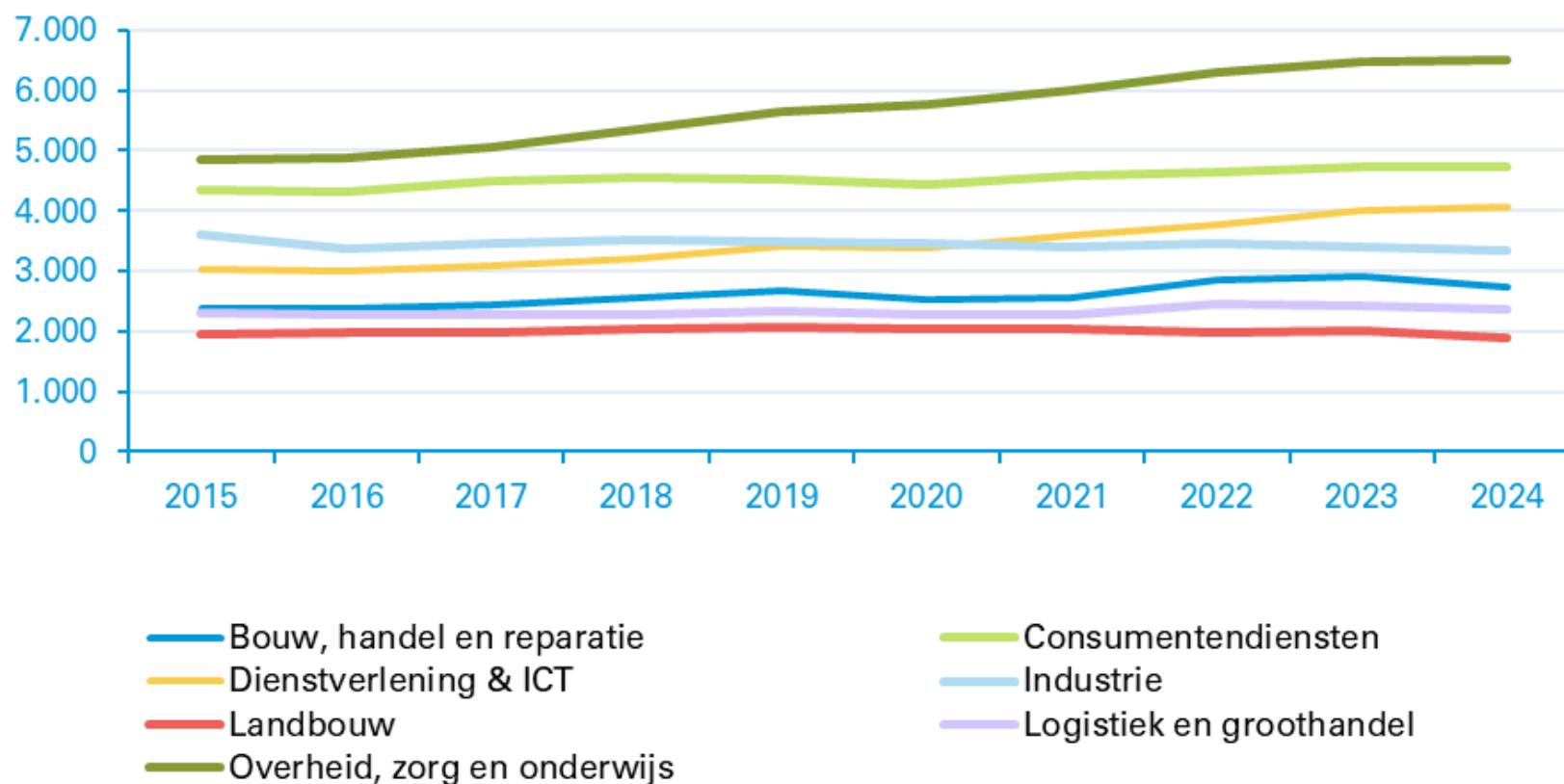
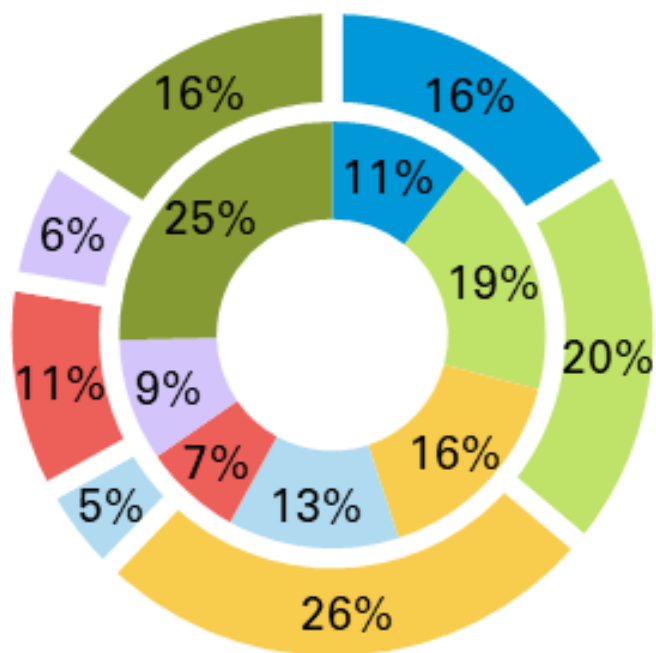

Grijze druk

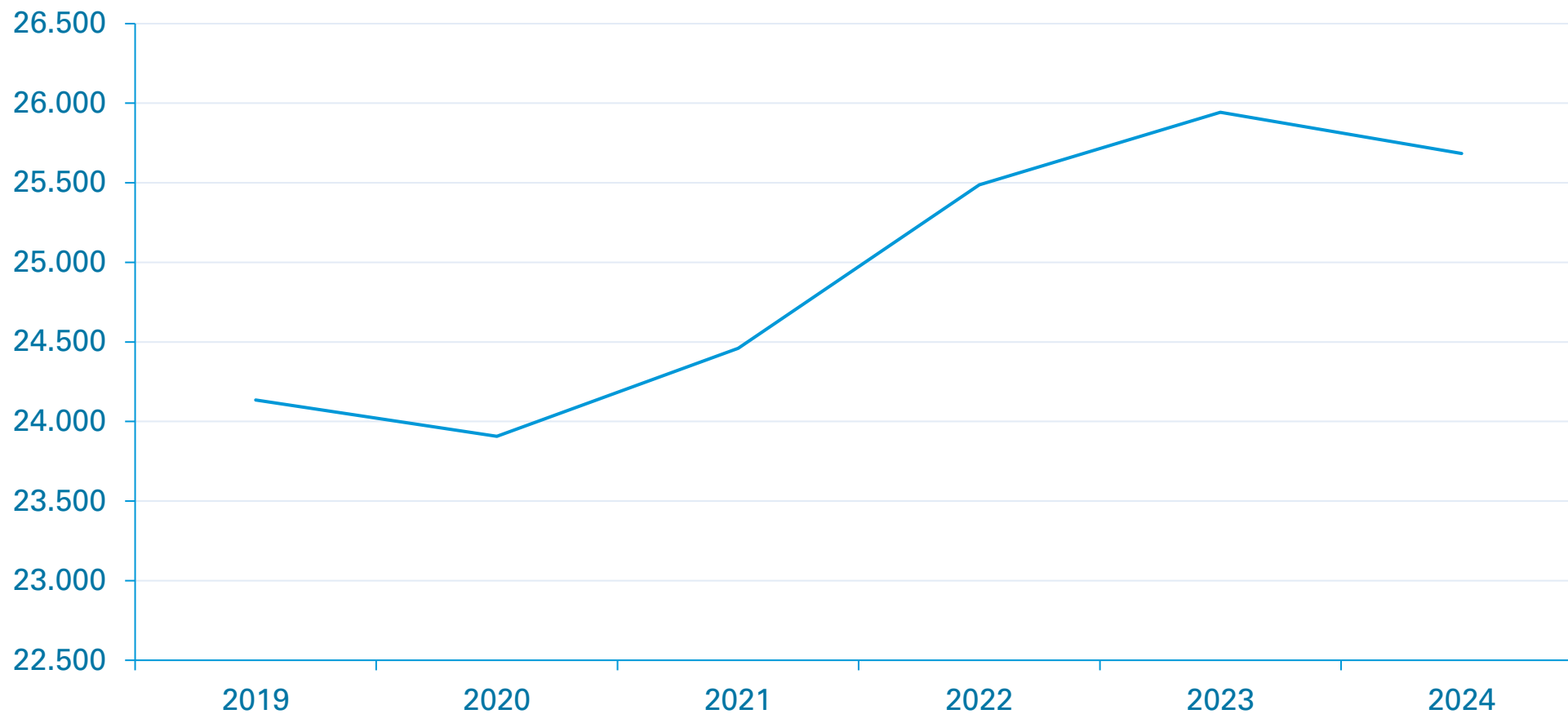
Gemeenten in Provincie Groningen, %

Woongemeente met primair een 'verzorgende' economie

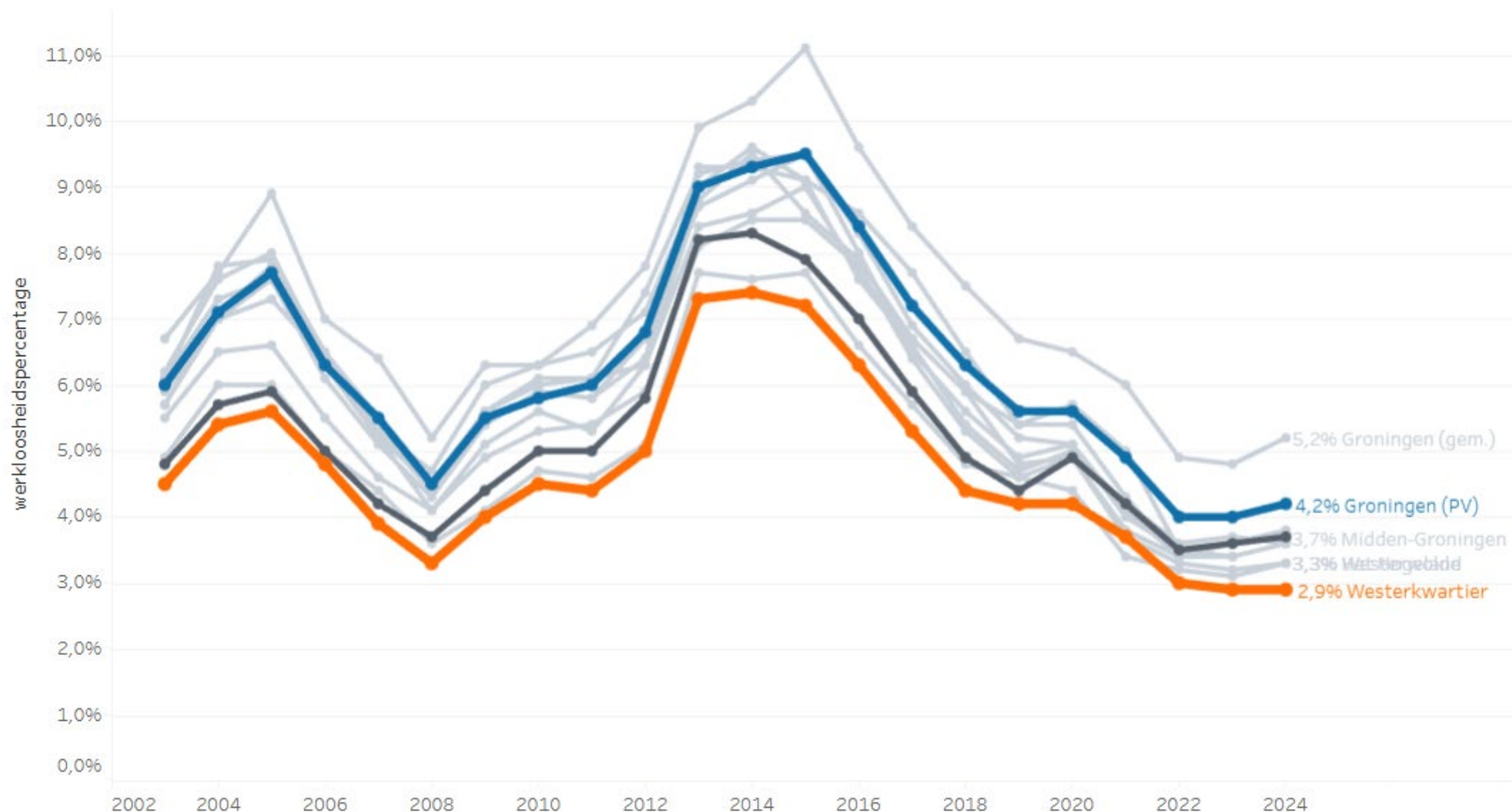
Werkgelegenheid gestaag gegroeid

Laagste (2,9%) werkloosheid provincie

Verloop werkloosheid Westerkwartier

in vergelijking met de andere Groninger gemeenten

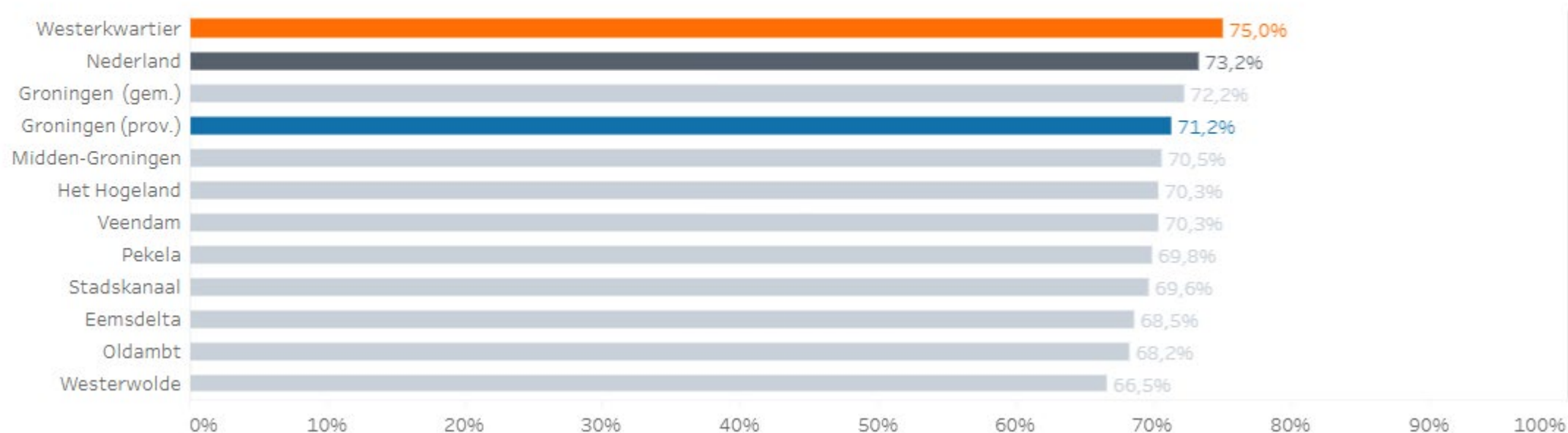

Hoogste arbeidsparticipatie van provincie Groningen

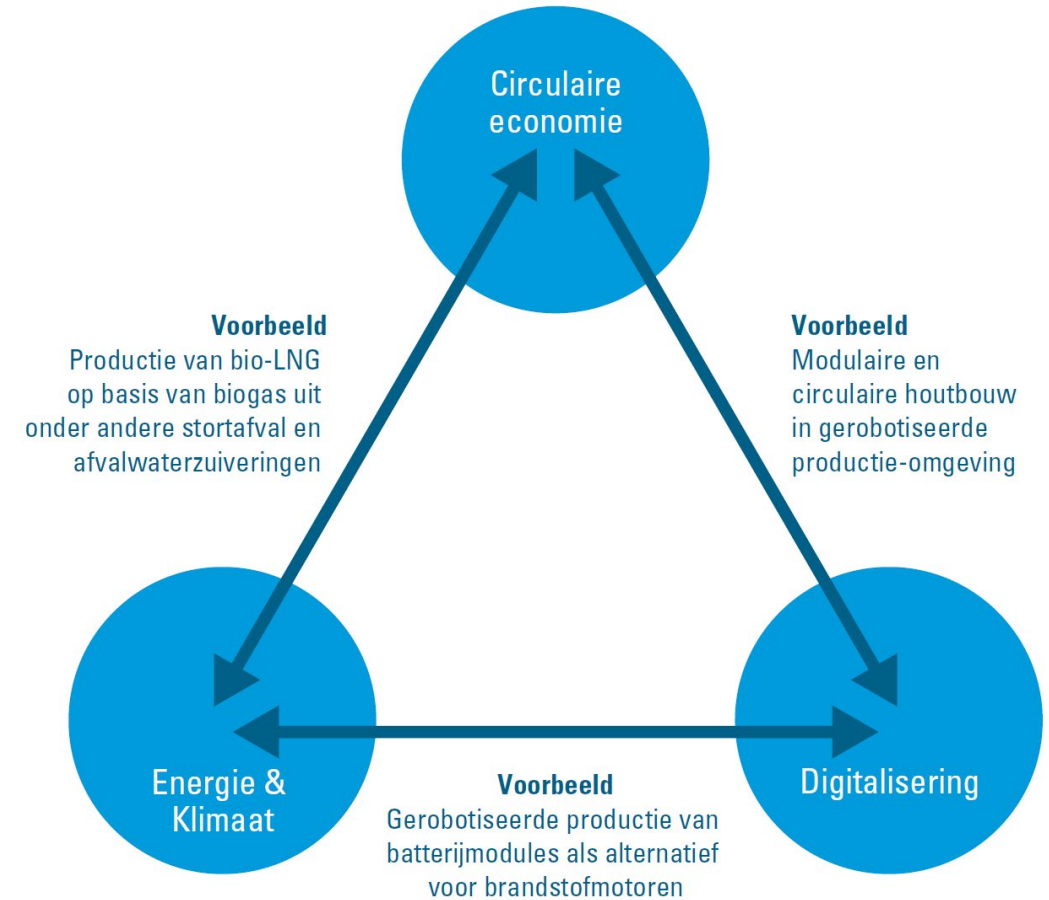
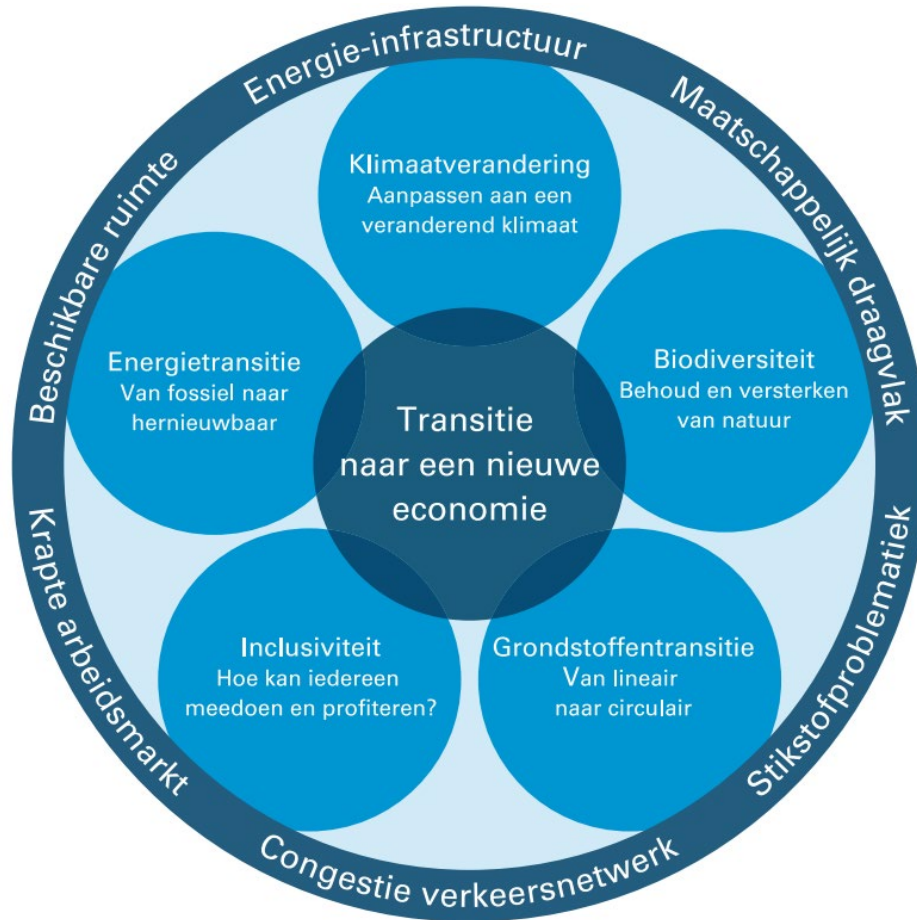
Netto arbeidsparticipatie vergeleken met Groninger gemeenten

Jaar

2024

Trends en transitities

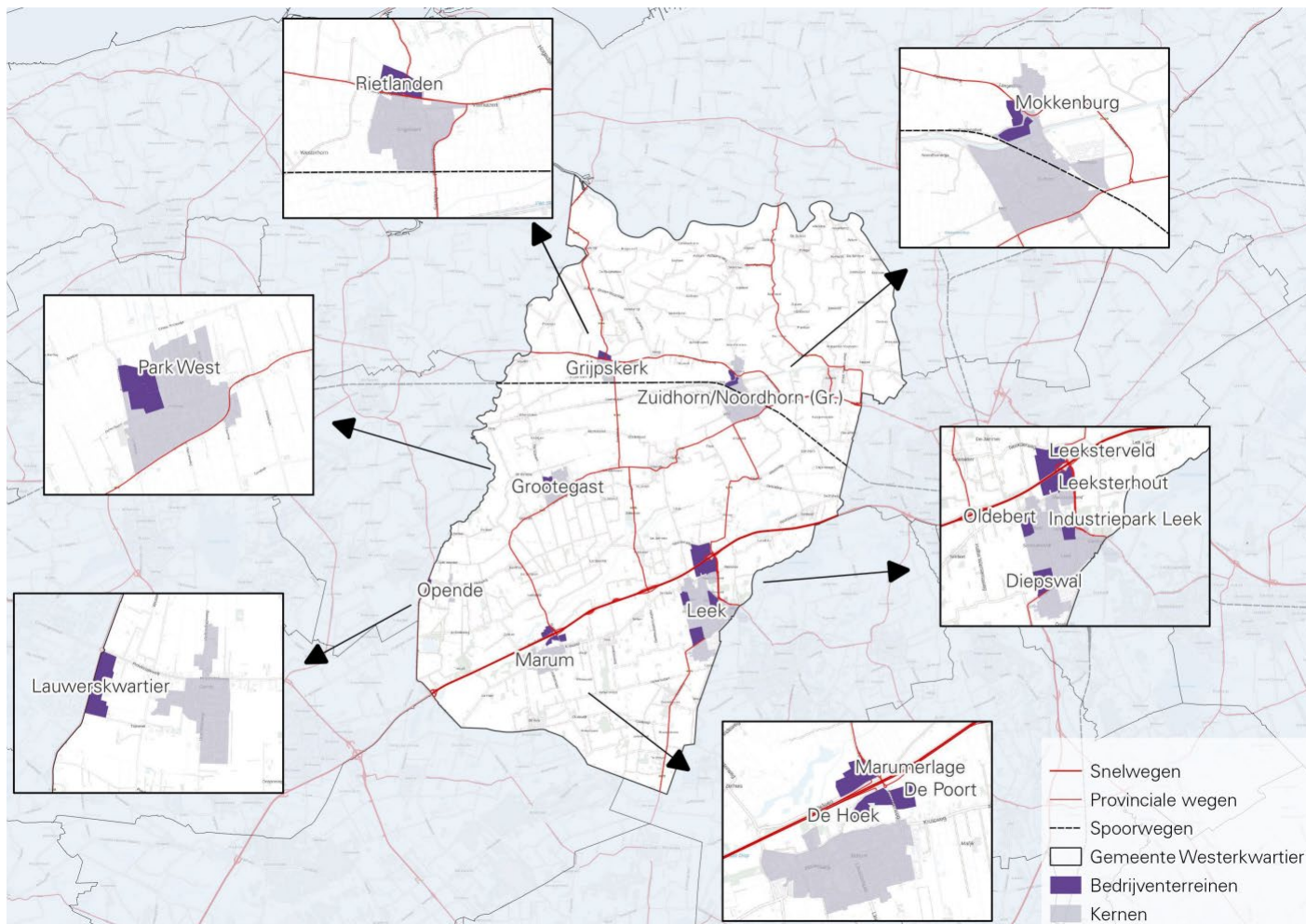

Economie zit op allerlei plekken

Ruimte voor economie Westerkwartier

Bedrijventerreinen	Winkelgebieden / binnenstad	Buitengebied	Woonwijk / verspreid
Accent: bouw, handel, reparatie, industrie en groothandel/logistiek	Accent: detailhandel, horeca, diensten, vrijetijdseconomie	Accent: landbouw, maar ook vrijetijdseconomie, zorg en solitaire bedrijven	Accent: diensten, zorg, solitaire bedrijven

Bedrijventerreinen

			
1.300 bedrijfs-vestigingen	6.300 arbeids-plaatsen	320 hectare bruto	€ 495.600.000 toegevoegde waarde
Circa 12% van het totaal gemeente	Circa 30% van het totaal gemeente	Circa 1% van de totale oppervlakte	Circa 32% van het BLP

		Tot 2030		Tot 2040	
		Behoeft-zaam	Gunstig	Behoeft-zaam	Gunstig
Vraag	Uitbreiding	8 ha	18 ha	14 ha	36 ha
	Vervanging	5 ha	7 ha	8 ha	12 ha
	Additioneel	2 ha	4 ha	5 ha	10 ha
Aanbod	Poort Marum	1,6 ha		1,6 ha	
	Leeksterhout (Dusseldorp ¹)	5 ha		5 ha	
	Leeksterveld fase 2A	7 ha		7 ha	
	Leeksterveld fase 2C	0 ha		6 ha	
Tekort		1,4 ha	15,4 ha	7,4 ha	38,4 ha

Bedrijventerreinen

Nieuwe bedrijventerreinen

Waarom is dit belangrijk?

Er is meer vraag dan aanbod naar bedrijfskavels en er is een tekort aan ruimte voor zwaardere bedrijvigheid.

1. Realiseren van nieuw aanbod

Er staan drie nieuwe bedrijventerreinenontwikkelingen op de planning. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden langs de A7 voor verdere ontwikkelingen. Met name het vinden van ontwikkelruimte voor zware bedrijven heeft een hoge prioriteit.

2. Uitbreiden lokale behoefte

Uitbreiding van bedrijventerreinen in kernen (niet langs A7) is enkel vraaggericht bij concrete uitbreidingsbehoefte van lokaal gebonden bedrijven.

3. Transformatiegebieden

Industriepark Leek wordt getransformeerd naar een gemengd woon-werk gebied. Hierbij ligt de nadruk op wonen en behouden we ruimte voor lichte bedrijfsactiviteiten.

Beter benutten

Waarom is dit belangrijk?

Het is steeds belangrijker om ruimte op bedrijventerreinen intensiever te benutten omdat uitbreiden niet eindeloos mogelijk is. Daarbij valt er aanzienlijke ruimte te winnen in de gemeente door beter te benutten.

1. Beter benutten van ruimte

De gemeente gaat mogelijkheden voor het beter benutten van bedrijventerreinen verkennen. Nadruk ligt op het juiste bedrijf op de juiste plek en het optimaal benutten van bouwhoogte en kavelruimte.

2. Bedrijfswoningen

Omdat wonen op bedrijventerreinen niet altijd wenselijk is, worden er geen bedrijfswoningen meer toegestaan op nieuwe terreinen. Voor bestaande woningen wordt op maat een passend beleid gezocht.

3. Buitengebied

Vrijkomende agrarische bebouwing biedt mogelijkheden voor lichte bedrijfsactiviteiten. Dit wordt dan ook onder voorwaarden toegestaan.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Waarom is dit belangrijk?

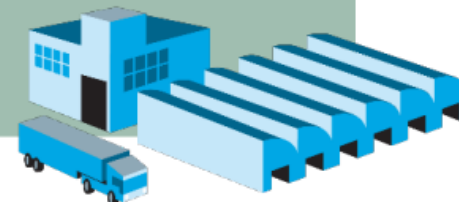
Toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen levert winst voor maatschappij en ondernemer. Bovendien zijn terreinen in de gemeente op dit moment behoorlijk versteend en verouderd.

1. Belangrijke opgaven voor komende jaren

De gemeente zet in op het verbeteren van de organisatiegraad, de basis (schoon, heel en veilig) op orde, vergroening, tegengaan van netcongestie, goed internet, circulaire economie en sociale veiligheid.

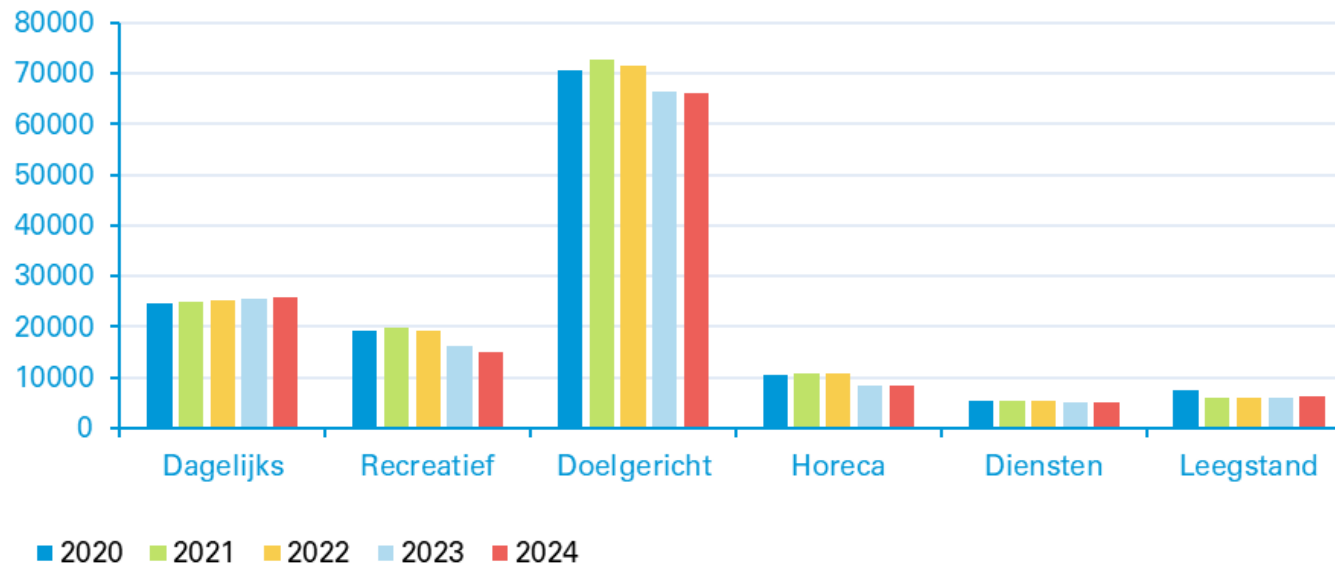
2. Samen aan de slag

Er moet tijdig aan de slag gegaan worden met bovenstaande opgaven. Dit doen wij samen met ondernemers: initiatieven komen van twee kanten.

Winkelgebieden en voorzieningen

Krimp in kleine kernen, leefbaarheid onder druk, maar leegstand wel gedaald onder meer door omzettingen

**Van de groentezaak tot de lunchroom.
Steeds meer winkels in Leek sluiten de
deuren. 'De ziel van een dorp verdwijnt'**

Buitengebied en vrijetijdseconomie

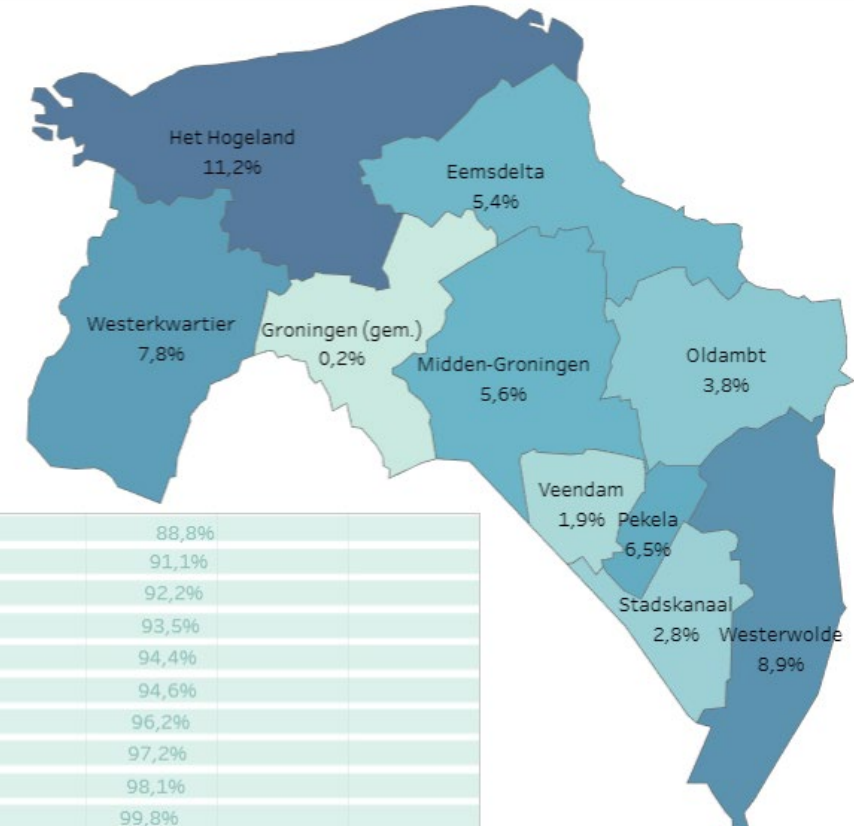
- **De landbouw verandert fundamenteel:** Nieuwe verdienmodellen, circulaire productie en maatschappelijke diensten bieden kansen. Tegelijkertijd staan marges, regelgeving en mestafzet onder druk.
- **Ruimte en regie zijn cruciaal:** Boeren hebben ruimte nodig voor verbreding en verduurzaming. Provinciale kaders bieden weinig speelruimte voor lokaal maatwerk.
- **Samenwerken loont:** sterke ketens, lokale afzet, agrotourisme en natuurbeheer vragen om samenwerking tussen boeren, gemeente, provincie en kennisinstellingen.
- **Jongeren en opvolging verdienen aandacht:** jonge boeren hebben perspectief nodig. Zoals betaalbare grond, ondersteuning bij innovatie en ruimte voor nevenactiviteiten.

Aandeel per sector in totale arbeidsmarkt per gemeente

sector Landbouw

aandeel in totaal

Het Hogeland	11,2%	88,8%
Westerwolde	8,9%	91,1%
Westerkwartier	7,8%	92,2%
Pekela	6,5%	93,5%
Midden-Groningen	5,6%	94,4%
Eemsdelta	5,4%	94,6%
Oldambt	3,8%	96,2%
Stadskanaal	2,8%	97,2%
Veendam	1,9%	98,1%
Groningen (gem.)	0,2%	99,8%
Provincie	2,8%	97,2%

Buitengebied en vrijetijdseconomie

Visie recreatie en
toerisme gemeente
Westerkwartier

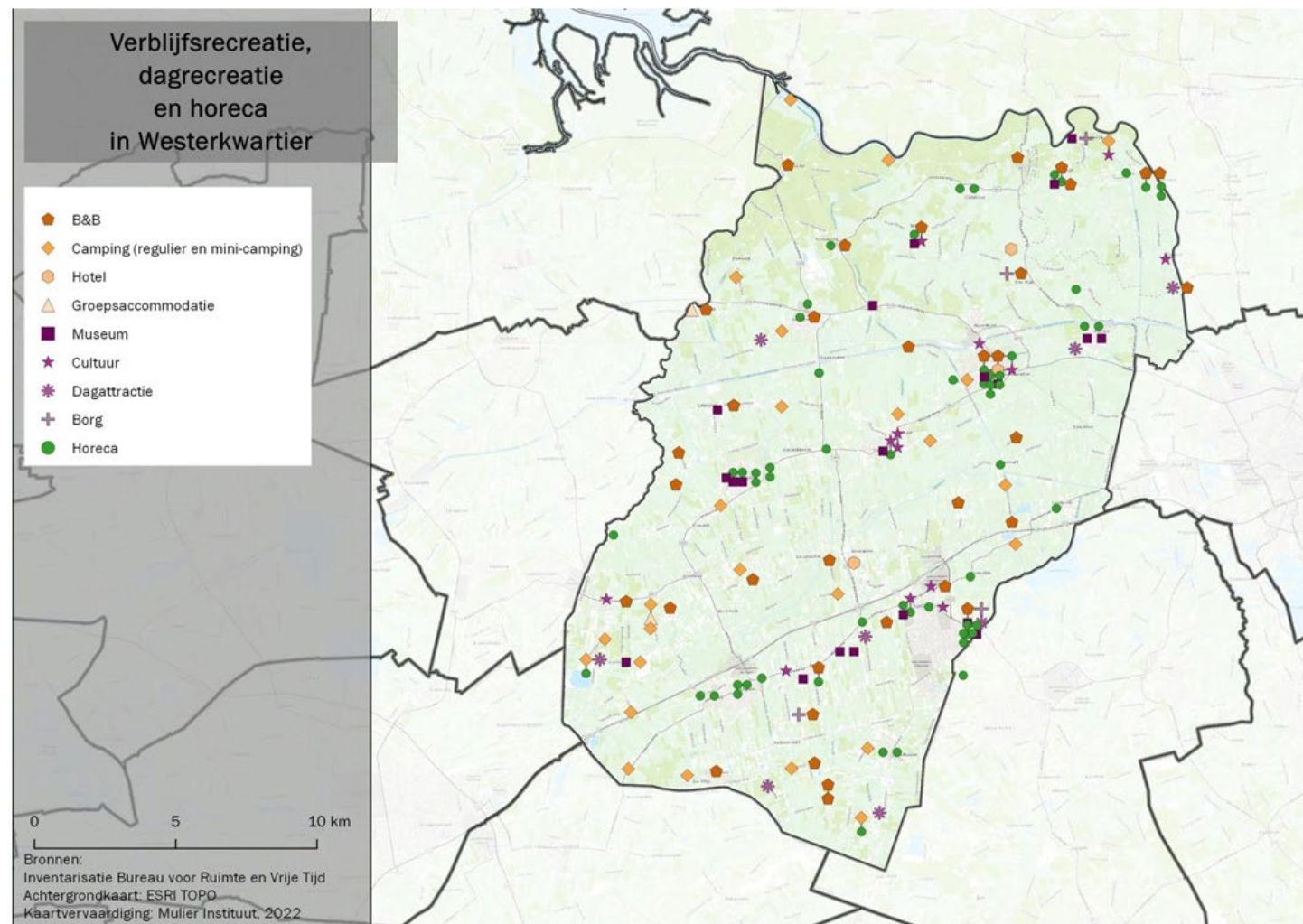
Een sector van betekenis

Visie 2030 en
uitvoeringsagenda 2021 - 2025

Uitgangspunten

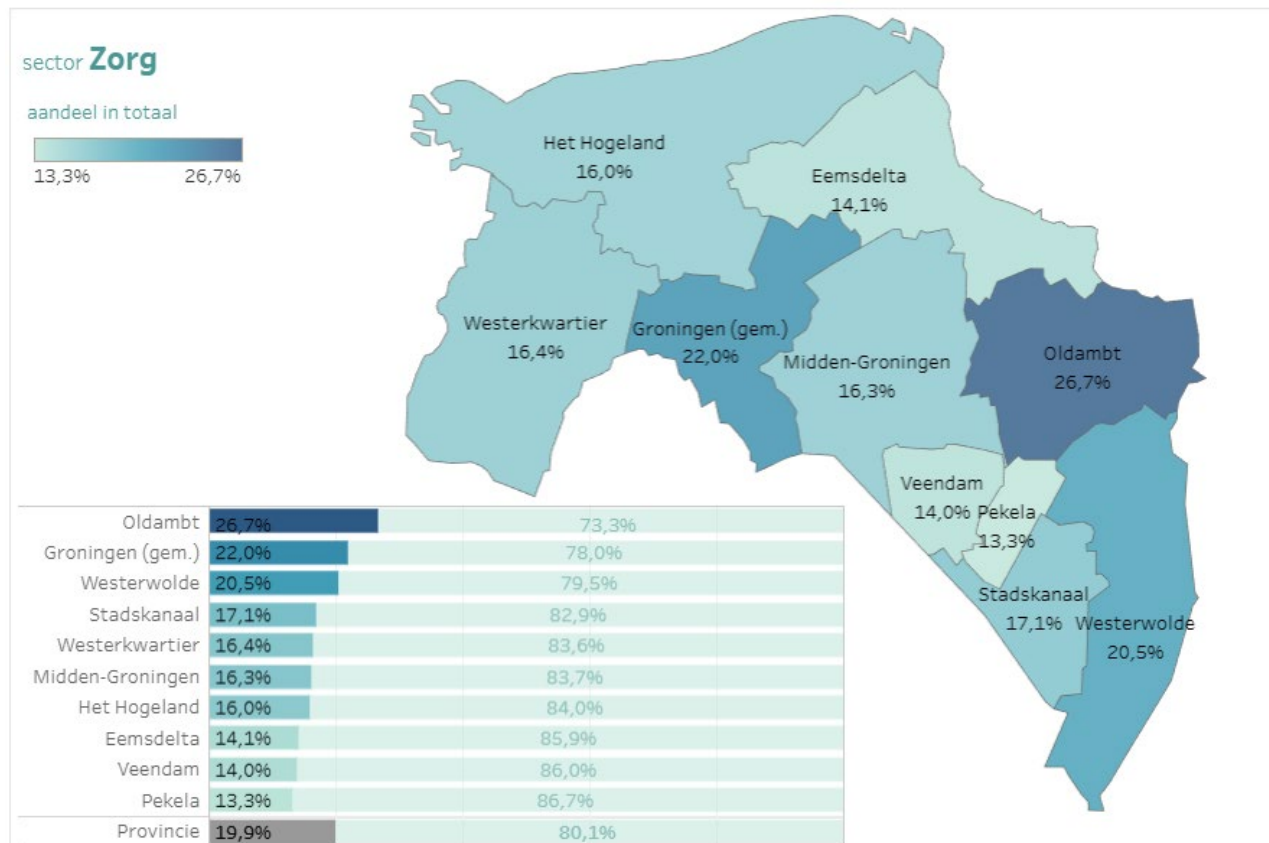
- 1 **Voortborduren op wat er al is:** ontwikkelingen die al in gang gezet zijn doorzetten.
- 2 **Heldere rolverdeling:** gemeente faciliteert, stimuleert, denkt mee en zorgt voor basisinfrastructuur.
- 3 **Stevige financiële basis:** we kijken naar verschillende financieringsmogelijkheden om ondernemers te steunen.
- 4 **We moeten het samen doen:** samenspel tussen en met ondernemers, binnen en buiten de gemeentegrenzen.
- 5 **Aansluiten op provinciaal beleid:** deze visie is in lijn met provinciale visie Vrijetijdseconomie 2021-2030.
- 6 **Circulair en duurzaam als uitgangspunt bij ontwikkelingen:** bij nieuwe ontwikkelingen moet men aantonen na te hebben gedacht over circulariteit en duurzaamheid

Afbeelding 3.2 Kaart vrijetijdsaanbod gemeente Westerkwartier (april 2021)

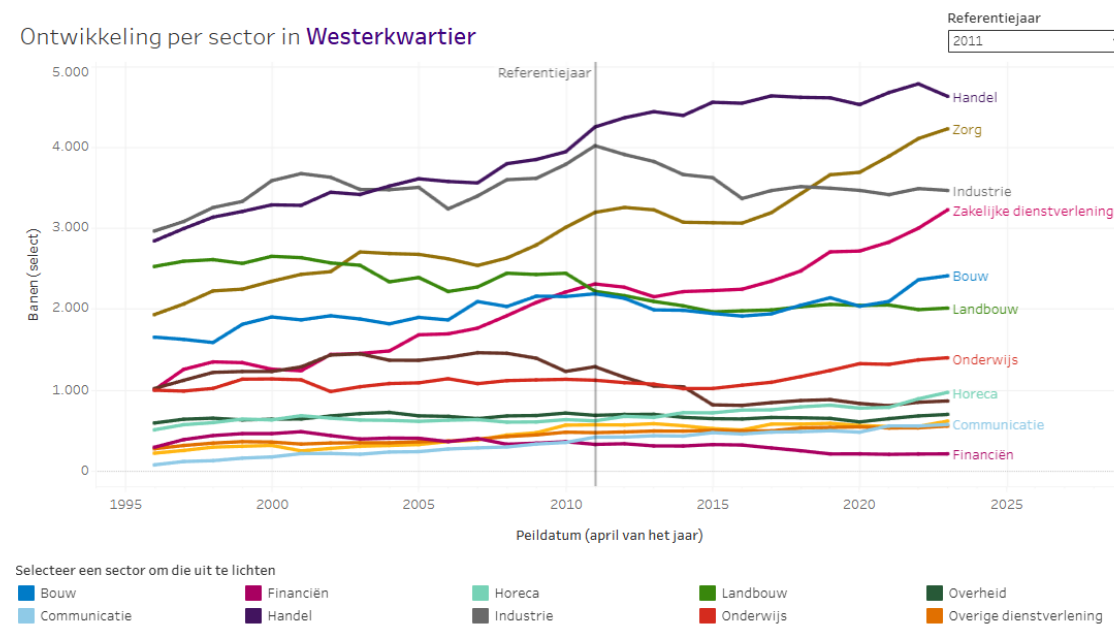

Zorg

Aandeel per sector in totale arbeidsmarkt per gemeente

Ontwikkeling per sector in **Westerkwartier**

Interviews

“Er liggen kansen om onze opleidingsinstellingen beter aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt, laat leerlingen ook buiten de school leren en meedraaien in de economie”

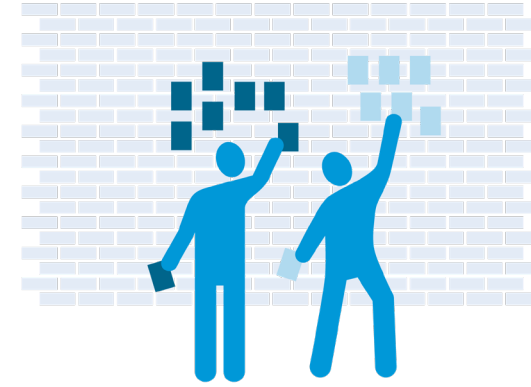
“Er moet een eerlijke compensatie komen voor natuurdiensten zoals waterberging en biodiversiteitsdiensten, anders verliezen we deze functies op termijn”

“Door meer overnachtingsmogelijkheden blijven mensen langer dan één dag. Toename van toerisme zorgt automatisch voor meer horeca”

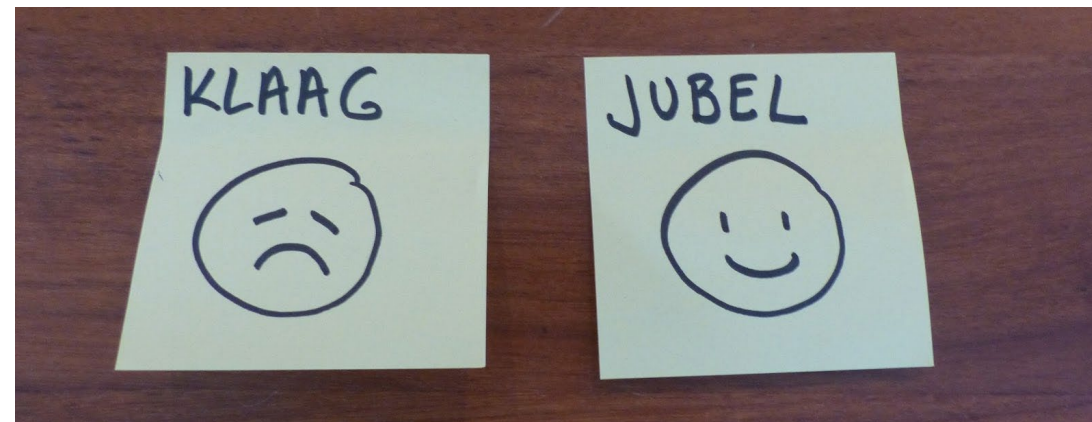
“Door middel van marketing wordt Westerkwartier toeristisch interessanter, maar nog niet voldoende gericht op jongeren”

In gesprek Plenair én in groepen

Klaag- en jubelmuur

- **Waarin blinkt economisch Westerkwartier uit? Wat gaat goed en maakt jou trots op economisch Westerkwartier? (jubel)**
- **Wat moet er volgens jou écht beter in de economie van Westerkwartier? (klaag)**

Thematafels

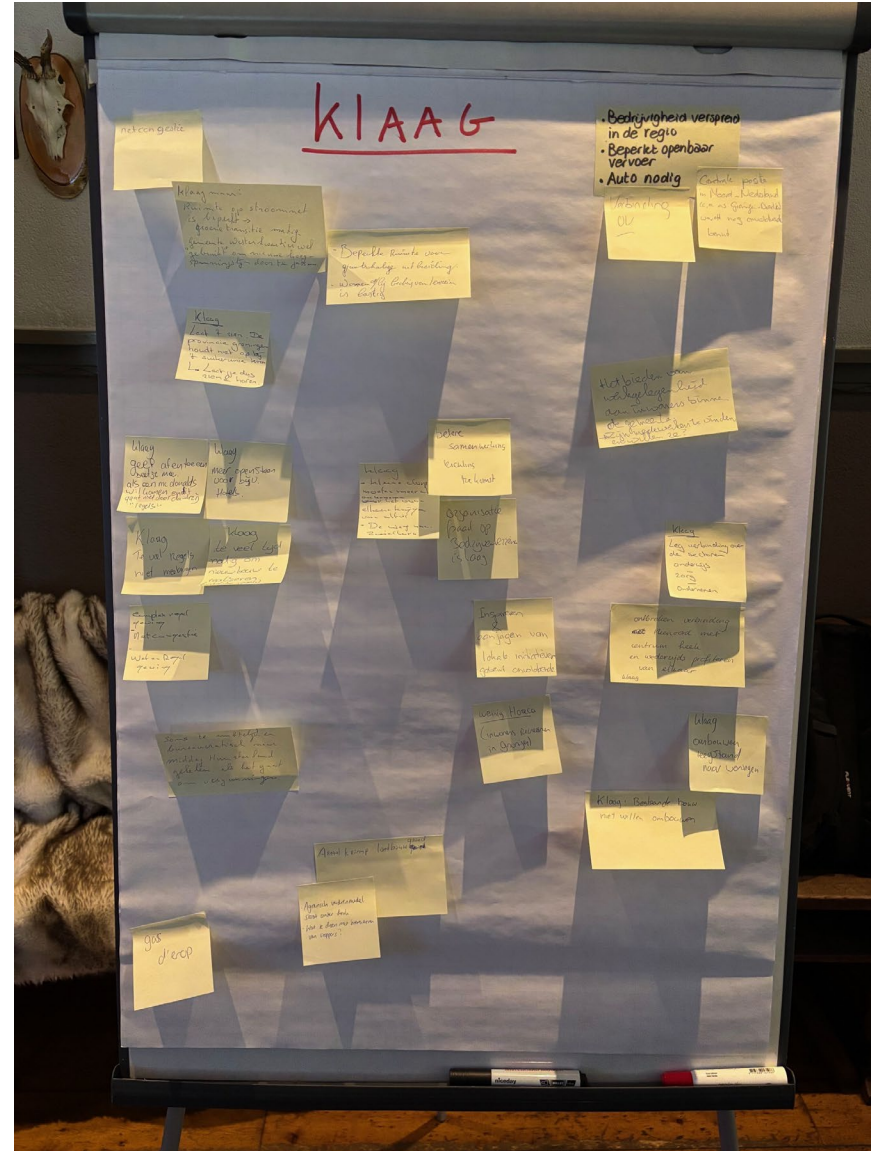
1. Bedrijventerreinen en ruimte voor ondernemen
2. Winkelgebieden en voorzieningen
3. Buitengebied, agrarische sector en vrijetijdseconomie
4. Zorg, onderwijs en arbeidsmarkt

- **Wat gaat er al goed op dit thema?**
- **Hoe kunnen we dat versterken of opschalen?**
- **Wat gaat minder goed en vormt een belemmering?**
- **Hoe zouden we dat kunnen doorbreken?**
- **Wat moeten we nú doen om over 10 jaar trots te zijn op dit thema?**

Opbrengst sessie

Bedrijventerreinen en ruimte voor ondernemen

Wat gaat goed:

- Gemeente denkt actief mee met bedrijven
- Uitbreiding van BT's en representatieve terreinen
- Goede samenwerking met ondernemersverenigingen
- Maatwerk per kern wordt herkend, communicatie is hierin cruciaal

Uitdagingen:

- Netcongestie, bereikbaarheid (digitaal & fysiek), ligging t.o.v. openbaar vervoer
- Afnemende mate van parkmanagement en organisatiegraad, terwijl samenwerking juist nu belangrijk is

Oproep aan de gemeente:

- Blijf verbindend en oplossingsgericht. Denk niet in problemen!
- Treed op als aanjager bij netcongestie en bereikbaarheid (o.a. richting energie- en openbaar vervoerpartijen)
- Communiceer helder en stel je waar nodig ook kritisch op richting andere overheden

Winkelgebieden en voorzieningen

Wat gaat goed:

- Positieve ontwikkeling in Marum & Grootegast (herontwikkeling)
- Sterke organisatiegraad, ook met vastgoedpartijen
- Meer evenementen en activiteiten zorgen voor extra bezoekers
- Gemeente krijgt compliment voor initiatieven rondom het klimaatadaptieve centrum Zuidhorn

Aandachtspunten:

- Leegstand en parkeeroverlast door te grote centrumgebieden
- Leek & Zuidhorn blijven achter, veel concurrentie van Groningen
- Gebieden worden meer 'stop & shop' met weinig onderscheidend aanbod
- Actieve sturing nodig op compacter centrum en kwalitatieve invulling

Buitengebied, agrarische sector en vrijetijdseconomie

Wat speelt er:

- Vrijkomende agrarische gebouwen: ruimte voor zzp'ers, woningen of bedrijven – meningen over de juiste richting verschillen
- Belang: bewoners behouden, zonder het te druk te maken
- Vrijkomende grond: wens dat deze lokaal door boeren wordt verworven
- Geen draagvlak voor nieuwe zonneparken
- Netcongestie is knelpunt in het buitengebied
- Waterpeil, houtsingels en ecologische diensten zijn thema's die spelen.

Oproep aan de gemeente:

- Wees constructief richting agrariërs, denk mee binnen wet- en regelgeving
- Faciliteer vrijetijdseconomie actiever – daar ligt potentie én enthousiasme
- Stimuleer initiatieven als de verlichte akkerbouwtocht; wees trots op wat we als Westerkwartier hebben
- Verbind partijen, wees trots op het buitengebied en draag dit uit
- Ga door met het faciliteren van het gesprek over dit thema zoals bestuurlijk overleg met LTO

Zorg, onderwijs en arbeidsmarkt

Wat speelt er:

- Krapte op de arbeidsmarkt doet zich voor in vrijwel alle sectoren
- Belang van samenwerking tussen gemeente, onderwijs (vo–wo) en bedrijfsleven
- Gemeente heeft een **verbindende & faciliterende rol**, dit moet helder worden uitgesproken én opgeschreven in deze economische visie. Gemeente en bedrijfsleven spelen ook een rol in het aandragen van thema's voor het onderwijs.
- Onderwijs wil graag sterkere verbinding met de regio – ruimte en tijd voor ontmoeting zijn essentieel

Aandachtspunten & kansen:

- Vluchtelingen inzetten via scholen op de arbeidsmarkt
- Westerkwartier beter positioneren in (Hanze-)onderzoek, o.a. via samenwerking met andere gemeenten
- Wederkerigheid: als scholen iets organiseren, wil het bedrijfsleven ook worden betrokken
- Het met elkaar in contact brengen is een belangrijke eerste stap en daar ligt de rol van de gemeente. Onderwijs wilt erg graag in verbinding zijn met de regio.
- Campus Rodenburg (nieuwbouw RSG de Borgen) is een kans om de samenwerking met bedrijven uit te bouwen.

**stec
groep**

Contact opnemen?

Evert-Jan de Kort
e.dekort@stec.nl

Gijs Giessen
g.giessen@stec.nl

Julia Bloem
j.bloem@stec.nl

www.stec.nl

